

ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті охарактеризовано інноваційні підходи до управління як фактор підвищення ділової активності та конкурентоспроможності підприємства. Виокремлено найбільш значимі виклики для успішної діяльності підприємства за сучасних умов. Окреслено стратегічні напрямки для підвищення ділової активності та конкурентоспроможності підприємства в сучасних реаліях. Розглянуто основні інноваційні інструменти в управлінні за умов активної цифровізації середовища господарювання.

Ключові слова: ділова активність, конкурентоспроможність, інновації, управлінські інновації.

Abstract

The article describes innovative approaches to management as a factor in increasing business activity and competitiveness of an enterprise. The most significant challenges for the successful operation of an enterprise in modern conditions are identified. Strategic directions for increasing business activity and competitiveness of an enterprise in modern conditions are outlined. The main innovative tools in management under conditions of active digitalization are considered.

Keywords: business activity, competitiveness, innovation, management innovation.

Сучасний світ характеризується постійними змінами та високою динамічністю ринкового середовища. В цих умовах підприємства стикаються з необхідністю постійного вдосконалення управлінських практик. Інноваційні підходи до управління стають ключовим фактором підвищення ділової активності та конкурентоспроможності підприємства за сучасних умов.

Ділова активність є комплексною характеристикою підприємства та визначає його конкурентоспроможність на ринку. Саме від ділової активності підприємства залежить ефективність використання його ресурсів, що є можливим при правильній постановці пріоритетів і цілей. Менеджери та фінансисти підприємства повинні здійснювати достовірну оцінку ділової активності, що, в свою чергу, дасть змогу позитивно впливати на ефективність діяльності підприємства, вчасно виявляти негативні тенденції та уникати їх в майбутньому [1].

Інновації є рушійною силою розвитку сучасного бізнесу, забезпечуючи йому не тільки виживання, але й можливість процвітання та довгострокову стійкість в сучасному висококонкурентному середовищі господарювання. Вплив інновацій на ділову активність та конкурентоспроможність є надзвичайно вагомим, оскільки інновації проникають у різні аспекти діяльності підприємства, сприяючи підвищенню її ефективності та продуктивності, покращенню взаємодії з клієнтами та працівниками, зниженню витрат та ризикованості діяльності, а також адаптації до ринкових перетворень тощо.

Відповідно управління на основі інноваційності стає ключовим фактором забезпечення високого рівня ділової активності, стійкого розвитку підприємств та досягнення високого рівня їх конкурентоспроможності.

Для забезпечення своєї конкурентоспроможності підприємства повинні постійно підвищувати свою ділову активність і розвиватися, впроваджуючи нові технології та методи управління, а також адаптуючись до змін, що відбуваються на ринку. Найбільш значимими викликами на шляху до реалізації зазначеної мети за сучасних умов господарювання можуть стати:

– швидкі зміни в технологіях та ринкових умовах, що вимагає від підприємств швидкої адаптації. Глобалізація призвела до посилення конкуренції на міжнародному рівні, що вимагає від підприємств більшої гнучкості та адаптивності. Споживчі переваги постійно змінюються, і підприємства повинні швидко реагувати на ці зміни, щоб задовольнити потреби клієнтів;

– нестабільність і невизначеність, що суттєво впливають на діяльність підприємств, їх ділову активність і конкурентоспроможність. Політична нестабільність в країні або світі може призвести до змін в законодавстві та регулюванні, що ускладнює планування та реалізацію стратегій. Такі події, як пандемії, природні катастрофи або війни, можуть суттєво вплинути на діяльність підприємств та їх конкурентоспроможність;

– ускладнення управлінських процесів, що вимагає від керівників підприємств високої кваліфікації та досвіду. Для успішної реалізації стратегії управління діловою активністю та конкурентоспроможністю необхідно забезпечити ефективну взаємодію між різними функціональними підрозділами підприємства. Залучення та утримання талановитих співробітників є важливим фактором успіху підприємства в умовах жорсткої конкуренції;

– обмеженість ресурсів, що ускладнює реалізацію масштабних стратегічних проектів. Час є цінним ресурсом, і підприємства повинні вміти ефективно використовувати його для досягнення своїх цілей. Недостатність кваліфікованих співробітників може стати серйозною перешкодою на шляху реалізації стратегії управління діловою активністю;

– етичні та соціальні питання, на які споживачі все більше звертають уваги, відповідно підприємства повинні враховувати цей фактор при розробці та реалізації своїх стратегій розвитку. Підприємства повинні дотримуватися високих етичних стандартів у своїй діяльності, щоб зберегти свою репутацію та довіру споживачів.

Це лише деякі з викликів, з якими стикаються підприємства за сучасних умов. Важливо постійно вчитися, досліджувати нові можливості та вдосконалювати свої стратегії, щоб залишатися конкурентоспроможними в динамічному та мінливому бізнес-середовищі.

Для подолання викликів, з якими стикаються підприємства в сучасних умовах, варто зважати на те, що:

– підприємства повинні постійно інвестувати в навчання та розвиток своїх співробітників, щоб вони могли ефективно вирішувати складні завдання та адаптуватися до змін;

– підприємства повинні бути гнучкими та адаптивними, щоб швидко реагувати на зміни в ринкових умовах та технологіях;

– співпраця з іншими підприємствами може допомогти подолати обмеження ресурсів та отримати доступ до нових технологій та ринків;

– інновації є ключовим фактором успіху в умовах жорсткої конкуренції, тому підприємства повинні постійно шукати нові шляхи розвитку та вдосконалення своєї діяльності, управлінських процесів зокрема;

– ефективне управління ресурсами та процесами є важливим фактором успіху підприємства тощо.

Для підвищення адаптивності та стійкості до змін споживчої поведінки необхідно цілеспрямовано проводити організаційні зміни як еволюційного, так і революційного характеру. Це неможливо без управлінських інновацій, які виступають в світовій практиці господарювання сучасним джерелом конкурентних переваг. В процесі таких перетворень структури управління важливим елементом стає гнучкість; з'являється можливість багатоцільового використання виробничих потужностей; підвищується рівень якості продукції, що випускається; відбувається прискорення процесів виробництва і реалізації продукції при одночасному скороченні витрат на всі етапи життєвого циклу продукції; покращуються умови праці; починають функціонувати нові системи стимулювання працівників, що забезпечують високий ступінь їх інноваційної активності і в підсумку створення конкурентних переваг [2].

Для підвищення ділової активності підприємства в сучасних умовах рекомендується орієнтуватись на такі стратегічні напрямки інноваційного розвитку:

– цифровізація бізнес-процесів з використанням сучасних інформаційних технологій для автоматизації та оптимізації внутрішніх процесів підприємства, що передбачає впровадження систем управління підприємством (ERP), які інтегрують різні аспекти діяльності, та систем управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), які покращують взаємодію з клієнтами та підвищують ефективність маркетингових кампаній;

– впровадження інноваційних продуктів та послуг, що передбачає розробку нових або вдосконалення існуючих продуктів і послуг, які відповідають потребам споживачів та перевищують

пропозиції конкурентів, використовуючи нові технології, матеріали або дизайн для формування унікальних пропозицій на ринку;

- адаптація до змінюваного ринкового середовища, гнучко реагуючи на зміни в попиті, технологіях і конкурентному середовищі. Це вимагає постійного моніторингу ринку, аналізу тенденцій та швидкого впровадження змін у стратегії підприємства;

- розвиток людського капіталу, інвестуючи в навчання та розвиток співробітників для підвищення їх кваліфікації, мотивації та залученості, що передбачає проведення тренінгів, семінарів, програм наставництва та створення сприятливого робочого середовища для стимулювання інноваційної діяльності;

- співпраця з іншими підприємствами та науковими установами, що передбачає партнерство, участь в кластерах та інноваційних екосистемах для обміну знаннями, ресурсами та технологіями. Це дозволяє отримувати доступ до нових ідей, досліджень та ринків, що сприяє розвитку підприємства.

Варто зауважити, що за сучасних умов значиму роль в управлінні діловою активністю та конкурентоспроможністю сучасного підприємства відіграють цифрові технології. Вони надають підприємствам нові можливості для оптимізації бізнес-процесів, залучення клієнтів, аналізу даних і прийняття обґрунтованих рішень. В управлінських процесах ефективними можуть стати такі інструменти та платформи, як:

- системи управління підприємством (ERP), що допомагають автоматизувати та інтегрувати різні бізнес-процеси;

- системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), що допомагають підприємствам збирати та аналізувати дані про клієнтів;

- платформи для електронної комерції, що дозволяють підприємствам створювати власні інтернет-магазини та продавати свої товари та послуги онлайн;

- інструменти для аналізування даних, що допомагають підприємствам збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги даних;

- хмарні технології, що надають підприємствам доступ до обчислювальних ресурсів і програмного забезпечення через Інтернет;

- соціальні мережі, що є потужним інструментом для залучення клієнтів та спілкування з ними;

- інструменти для автоматизації маркетингу, що допомагають підприємствам автоматизувати різні маркетингові процеси;

- штучний інтелект та машинне навчання, що можуть бути використані для автоматизації різних бізнес-процесів тощо.

Інтеграція інноваційних підходів в управлінські практики підприємства є необхідною умовою для досягнення високих результатів у сучасному динамічному бізнес-середовищі. Використання підприємствами таких технологій дозволяє підприємствам підвищити ефективність своєї діяльності та зменшити витрати. Інноваційні підходи до управління є невід'ємною частиною стратегії підвищення ділової активності та конкурентоспроможності підприємства. Впровадження інновацій у різні аспекти діяльності, зокрема управління персоналом, використання цифрових технологій та адаптацію до змінюваного ринкового середовища, сприяє досягненню сталого розвитку та успіху на конкурентному ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник (2-ге видання, змінене і доповнене). Полтава : Видавництво ПП «Астра», 2020. 434 с.

2.Августин Р. Р., Деміків І. О. Управлінські інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_16.

Причена Ірина Валеріївна – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: prychepa.iryana@gmail.com.

Маремуха Максим Ігорович - здобувач вищої освіти, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Prychepa Iryna V. – Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Maremukha Maksym I. - student, Vinnitsia National Technical University, Vinnytsia.